

Somon Balığı: Sevk-i İlahi'nin canlı delili

Somon balıkları, yaratılış hakikatini gözler önüne seren en hayret verici canlılardan biridir. Tatlı sularda dünyaya gelir, sonra nehirleri takip ederek okyanuslara ulaşır, yıllarca tuzlu sularda büyür ve vakti geldiğinde binlerce kilometrelik yolu aşarak tekrar doğduğu tatlı su kaynağına döner. Üstelik sadece aynı nehre değil, çoğu zaman doğduğu nehir koluna kadar ulaşır. Bu yolculuk, sıradan bir göç değil; akli durduran bir sevk, kusursuz bir yön bulma ve hayret verici bir hayat programıdır.

İlk Yolculuk: Bilmediği Yola Çıkan Yavru

Somon yavruları, annelerinin bıraktığı yumurtalardan tatlı sularda çıkar. Daha dünyaya gelir gelmez karınlarının altında, ilk gelişimleri için gerekli besini taşıyan özel bir kese bulunur. Yani yavru daha avlanacak güce sahip değilken, rızkı onunla beraber gönderilmiştir. Bir müddet sonra binlerce yavru somon, nehir yatağı boyunca denize doğru göç etmeye başlar. Daha önce hiç gitmedikleri bu yolu bulur, akıntıya uyarak okyanusa ulaşırlar. Fakat bu ilk yolculuk, aslında yıllar sonra yapılacak büyük dönüşün de hafızaya kazındığı yolculuktur.

Dönüş Yolculuğu: Akıntıya Karşı Bir Mücadele

Somonlar okyanusta yıllarca büyür, güçlenir ve üreme çağına ulaştığında bu defa tersine bir yolculuk başlar. Geniş denizlerden çıkıp doğdukları nehrin ağzını bulurlar. Sonra akıntıya karşı yüzmeye başlarlar. Önlerinde sadece uzun mesafe yoktur; güçlü akıntılar, şelaleler, sığ sular, kayalıklar, kuşlar, ayılar ve türlü avcılar vardır. Fakat somonlar bütün bu engellere rağmen geri dönmeye çalışır. Çünkü onların hedefi rahat etmek değil, nesillerini devam ettirecek yumurtaları doğru yere bırakmaktır.

İnsanın Yapamadığını Bir Balık Nasıl Yapıyor?

Şimdi insan kendini bu hâdisenin içine koysun. Bir şehirde doğdunuz, çocukken o şehirden ayrıldınız, yıllarca uzaklarda yaşadınız ve sonra size “Hiç harita kullanmadan, hiç kimseye sormadan, çocukken çıktığın o eve geri dön” denildi. Bunu yapmak ne kadar zordur! İnsan bazen büyük bir binanın çıkış kapısını bile bulamazken, bir somon balığı binlerce kilometrelik yolu aşarak doğduğu suyu nasıl bulur? Bu iş yalnızca “balık yüzdü ve geldi” diye geçirilecek basit bir olay değildir.

Koku Hafızası mı, İlahi Sevk mi?

Bilim insanları, somonların bu dönüşte suyun kokusundan istifade ettiğini ifade eder. Her nehrin, her su yatağının kendine has kimyasal bir kokusu vardır. Somonlar gençlik dönemlerinde bu kokuları hafızalarına alır ve dönüş yolculuğunda bu izleri takip eder. Fakat burada asıl soru şudur: O koku alma hassasiyetini kim verdi? O hafızayı kim yerleştirdi? O

balığa “şimdi dönme vakti” dedirten sevki kim koydu? Koku bir sebeptir; fakat o sebebi kullanacak sistemi kurmak, hafızayı vermek, zamanı tayin etmek ve hedefe yöneltmek ilim, irade ve kudret ister.

Tesadüf Yol Tarif Edemez

Somonun bu yolculuğunda her şey birbirine bağlıdır. Yumurtadan çıkar çıkmaz rızık kesesiyle beslenmesi gerekir. Büyüyünce denize ulaşması gerekir. Okyanusta yıllarca yaşayıp güçlenmesi gerekir. Sonra doğru vakitte geri dönmesi gerekir. Nehrin ağzını bulması, akıntıya karşı yüzmesi, engelleri aşması ve doğduğu yere ulaşması gerekir. Bu zincirin tek bir halkası kopsa, bütün sistem bozulur. Demek ki burada kör tesadüf değil; plan, ölçü, hikmet ve sevk vardır.

Netice

Somon balığı küçüktür; fakat yaptığı iş çok büyüktür. Akli sınırlıdır; fakat yolculuğu insanı hayrette bırakacak kadar düzenlidir. Haritası yoktur, pusulası yoktur, GPS'i yoktur; fakat hedefini bulur. Çünkü onu yola çıkaran da, yolunu gösteren de, zamanı geldiğinde geri döndüren de kendisi değildir.

Somon balığı, akıntıya karşı yüzerken aslında bütün inkâr cereyanlarına karşı bir hakikati ilan eder: Tesadüf yol gösteremez, şuursuz sebepler hedef tayin edemez, cansız tabiat merhametle nesil programı kuramaz. Bu göçün arkasında sonsuz ilim, hikmet, kudret ve rahmet sahibi olan Allah'ın sevk ve idaresi vardır.